

KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBA

TURLAVAS PAMATSKOLA

IZM reģ. nr. 4112901179, adrese "Skola", Turlava, Turlavas pag., Kuldīgas nov., LV-3329, tālr: 29991080
e-pasts: turlavasskola@kuldiga.lv, www.turlavasskola.lv

APSTIPRINĀTS
ar Turlavas pamatskolas
direktores J.Hercenbergas
2024. gada 1.novembra
rīkojumu Nr. TSKO/1.9/24/18

Kuldīgas novada Turlavas pagastā

Iekšējie noteikumi

“Kārtība par vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo”

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu, 73.panta pirmās daļas 4.punktu, Vispārējās izglītības likuma 10.panta trešās daļas 2.punktu, Ministru kabineta 22.08.2023. noteikumu Nr.474 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādes un to organizētajos pasākumos” 13.punkta 1.apakšpunktu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Izglītības iestādē ir aizliegta un nekādos apstākļos nav pieļaujama jebkāda veida **vardarbība (emocionāla, fiziska, seksuāla)**.
2. Kārtības par Turlavas pamatskolas (turpmāk tekstā – *izglītības iestāde*) direktores un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk tekstā – *kārtība*), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot labvēlīgu vidi bērna attīstībai.
3. *Kārtība* nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem vai bērna aizbildni par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. *Kārtība* arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas *izglītības iestādei* konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē *izglītības iestādi* saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai *izglītības iestāde* papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008. gada 8. oktobra metodiskos *ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”*, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
5. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis *izglītības iestādes* darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie *izglītības iestādes* vadītāja.
6. Konflikts šīs *kārtības* izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem cilvēkiem.
7. Fiziska vardarbība šīs *kārtības* izpratnē ir izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.
8. Emocionālā vardarbība šīs *kārtības* izpratnē ir izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

9. Seksuāla vardarbība– nepiedienīgu piedāvājumu izteikšana, intīmu ķermeņa daļu aizskaršana, apģērba piespiedu novilkšana, piespiedu seksuālas darbības).
10. Ļirgāšanās šīs kārtības izpratnē ir tā sauktais “mobings” vai “bulings,” kas ir viena vai vairāku vienaudžu agresīva uzvedība ar naidīgu nolūku radīt otram emocionālas ciešanas.

2. Konflikti starp izglītojamajiem

11. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 1. jebkurš *izglītības iestādes* darbinieks, kurš konstatējis konflikta situāciju, nekavējoties situāciju novērš, izšķirot izglītojamos (upuri, pāridarītāju, vērotājus). Tiek ziņots klases audzinātājam. Klases audzinātājs par situāciju informē *izglītības iestādes* vadību un konfliktā iesaistīto bērnu vecākus;
 2. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs ziņo *izglītības iestādes* vadītājam, tālāk lemjot par psihologa vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai;
 3. pamatojoties uz klases audzinātāja ziņojumu, *izglītības iestādes* vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē *izglītības iestādē*, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt;
 4. pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk audzēkņa uzvedība apdraud savu un pārējo audzēkņu drošību, veselību un dzīvību, *izglītības iestādes* vadītājs, lemj par mācību nodrošināšanu citā telpā un atbalsta pasākumu piemērošanu Ministru kabineta 22.08.2023. noteikumos Nr.474 “*Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādes un to organizētajos pasākumos*” noteiktajā kārtībā;
12. Pēc notikuma izvērtēšanas, ja izglītojamā vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi vai izglītojamā uzvedība neuzlabojas, izglītības iestāde par to informē *izglītības iestādes* dibinātāju, Sociālo dienestu, Bāriņtiesu;
13. Ja konstatēta ļirgāšanās, tiek veiktas šādas darbības:
 1. jebkurš *izglītības iestādes* darbinieks, kurš pamanīja ļirgāšanos izglītības vidē, nekavējoties uzrunā un izšķir izglītojamos (upuri, pāridarītāju, vērotājus). Tiek ziņots klases audzinātājam;
 2. ļirgāšanās upurim tiek nodrošināts pedagoga/ psihologa vai kāda no atbalsta komandas emocionāls un praktisks atbalsts;
 3. pēc situācijas stabilizēšanas ar upuri, jāvēršas pie pāridarītāja un vērotājiem – pārējiem grupas/ klases izglītojamajiem. Jāveic kopīgas pārrunas par situāciju, tās negatīvo ietekmi un sekām. Nepieciešamības gadījumā pedagogs vēršas pēc palīdzības pie izglītības iestādes atbalsta komandas (sociālais pedagogs, izglītības psihologs, vadības pārstāvis);
 4. pēc sarunas organizēšanas ar iesaistītajām pusēm, klases audzinātājs ziņo *izglītības iestādes* vadītājam par ļirgāšanās situāciju. Ja tā ir bijusi ļirgāšanās, klases audzinātājs nosūta ziņu e-klasē izglītojamo vecākiem par konflikta situāciju;
 5. nepieciešamības gadījumā, pēc 1 – 2 nedēļām, jāveic atkārtotas sarunas, lai noskaidrotu vai ļirgāšanās nav atkārtojusies;
 6. ja situācija ir komplicēta, tad izglītības iestādes vadītājs aicina ļirgāšanās iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē kopā ar atbalsta komandu, kuras laikā cenšas situāciju atrisināt, un vajadzības gadījumā piesaista vēl citus speciālistus.
 7. ja ir izdarīti nopietni fiziski miesas bojājumi, pastāv nopietni vardarbības draudi, notikusi seksuāla rakstura vardarbība, zagšana vai naudas izspiešana, tiek iesaistīta Valsts policija.

3. Izglītības iestādes rīcība ar vardarbību veikušo izglītojamo

14. Izglītības iestāde konstatētās vardarbības gadījumā rīkojas atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātajam rīcības algoritmam

Izglītības un zinātnes ministrija

IZGLĪTĪBAS IESTĀDES RĪCĪBA AR VARDARBĪBU VEIKUŠO IZGLĪTOJAMO

Ministru kabineta 22.08.2023. noteikumu Nr. 474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" 11., 12. un 13. punkts

Ja nepilngadīgais izglītojams izglītības iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību (*nepiemēro B gadījumā*)

izglītības iestādes darbinieks iespējami īsā laikā informē izglītības iestādes vadītāju

informē izglītības iestādes dibinātāju par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem
nodrošina izglītojamo

izglītības programmas apguvi citā telpā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē uz maksimāli 1 dienu
rīcības iemeslu noskaidrošanu un konkrētu un izmērāmu turpmāko uzdevumu izstrādi sadarbībā ar vecākiem
vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību

izglītojama uzvedībā
IR uzlabojumi
NAV uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi

izskata konkrēto gadījumu saskaņā ar MK 12.09.2017. noteikumiem Nr.545 "Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā" (<https://likumi.lv/ta/id/293496>)
nosūta informāciju pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta izglītojama dzīvesvieta

ja konkrētā gadījuma izskatīšana turpinās ilgāk par vienu mēnesi*

ja nepieciešams

nodrošina individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi/aktualizēšanu un īstenošanu līdz konkrētā gadījuma izskatīšanai, bet maksimāli uz 1 mēnesi (var pagarināt uz maksimāli 1 mēnesi)*
attālinātās mācības atbilstoši MK 08.02.2022. noteikumiem Nr.111 "Attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtība" (<https://likumi.lv/ta/id/329849>)

informē vecākus un izglītības iestādes dibinātāju par pieņemto lēmumu
lēmumā ietver pamatojumu izvēlētam atšķirīgam izglītības ieguves nodrošināšanas:
1) veidam;
2) ilgumam;
3) atbilstībai izglītojama interesēm;
4) lietderībai...

citā telpā

citā laikā

A

gadījums

pārskata/atceļ lēmumu, ja izglītības iestādes rīcībā nonāk aktuāla informācija par konkrēto gadījumu, tostarp, ja ar šādu lūgumu pie izglītības iestādes vadītāja ir vērsies izglītojama vecāks mainījušos apstākļu dēļ

Izglītības un zinātnes ministrija

IZGLĪTĪBAS IESTĀDES RĪCĪBA AR VARDARBĪBU VEIKUŠO IZGLĪTOJAMO

Ministru kabineta 22.08.2023. noteikumu Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" 13.1 punkts

Ja nav pieļaujama nepilngadīga izglītojama atrašanās ar saviem grupas, klases vai kursa biedriem vai arī ar citiem izglītības iestādes izglītojamiem vai darbiniekiem (*nepiemēro A gadījumā*)
(piemēram, izglītojamaie fiziski ietekmējis citu izglītojamo vai darbinieku, tostarp arī ārpus izglītības iestādes un tās teritorijas, uzsāka administratīvu pārkāpuma lietvedību par maznozīmīga miesas bojājuma nodarīšanu, izglītojamais tiek turēts aizdomās par noziedzīgu nodarījumu par vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, par noziedzīgiem nodarījumiem pret ikumību un dzimumneizskaramību)

izglītības iestādes vadītājs nodrošina izglītojamo

ja nepieciešams izglītības iestādes izglītojamo vai darbinieku drošībai*

individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi/aktualizēšanu un īstenošanu līdz konkrētā gadījuma izskatīšanai, bet maksimāli uz 1 mēnesi (var pagarināt uz maksimāli 1 mēnesi)*

informē vecākus un izglītības iestādes dibinātāju par pieņemto lēmumu
lēmumā ietver pamatojumu izvēlētam atšķirīgam izglītības ieguves nodrošināšanas:
1) veidam;
2) ilgumam;
3) atbilstībai izglītojama interesēm;
4) lietderībai...

citā telpā

citā laikā

attālinātās mācības atbilstoši MK 08.02.2022. noteikumiem Nr.111 "Attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtība" (<https://likumi.lv/ta/id/329849>)

B

gadījums

pārskata/atceļ lēmumu, ja izglītības iestādes rīcībā nonāk aktuāla informācija par konkrēto gadījumu, tostarp, ja ar šādu lūgumu pie izglītības iestādes vadītāja ir vērsies izglītojama vecāks mainījušos apstākļu dēļ

4. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

15. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
1. pedagogs vai *izglītības iestādes* darbinieks vēršas pie *izglītības iestādes* vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
 2. *izglītības iestādes* vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē *izglītības iestādes* telpās;
 3. *izglītības iestādes* vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
16. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus, un, vecāki pedagoga vai *izglītības iestādes* darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
1. *izglītības iestādes* vadītāja klātbūtnē tiek veiktas vecāku pārrunas ar pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
 2. ja konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 16.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo *izglītības iestādes* vadītājam detalizētai izvērtēšanai;
 - 16.2.2. *izglītības iestādes* vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai *izglītības iestādes* darbiniekam;
 - 16.2.3. *izglītības iestādes* vadītājs uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez *izglītības iestādes* vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta komandas darbinieks;
 - 16.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai *izglītības iestādes* darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no *izglītības iestādes* dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
 - 16.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, *izglītības iestādes* vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens), atstādināt darbinieku no darba vai izteikt darba uzteikumu;
 - 16.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai *izglītības iestādes* darbinieka neatbilstoša rīcība, *izglītības iestāde* nosūta vecākiem skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

5. Noslēguma jautājumi

17. Kārtība stājas spēkā ar tās apstiprināšanas brīdi.